

EXPUNERE DE MOTIVE
la proiectul de Lege privind instituirea
Zilei Naționale a Siguranței Locuinței

1. Cadrul internațional asumat de România

Reducerea riscului dezastrelor și protecția cetățenilor în fața acestora reprezintă, la nivel global, o direcție de politică publică asumată sistematic de comunitatea internațională. Organizația Națiunilor Unite a instituit, prin Rezoluția Adunării Generale 64/200 din 21 decembrie 2009, data de 13 octombrie ca Ziua Internațională pentru Reducerea Dezastrelor, cu scopul de a promova o cultură globală a conștientizării riscurilor și a comportamentului preventiv.

Cadrul de la Sendai pentru Reducerea Riscului Dezastrelor 2015–2030¹, adoptat la Conferința Mondială ONU din martie 2015, stabilește patru priorități de acțiune și șapte ținte globale, incluzând atât *înțelegerea riscurilor dezastrelor*, cât și reducerea substanțială a pierderilor umane și economice provocate de dezastre. România este stat semnatar al Cadrului de la Sendai și și-a asumat raportarea către ONU a progresului în atingerea celor șapte ținte.

2. Cadrul european

Uniunea Europeană a consolidat în ultimii ani o abordare coerentă a reducerii riscului dezastrelor. Mecanismul de Protecție Civilă al UE, instituit prin Decizia nr. 1313/2013/UE a Parlamentului European și a Consiliului, modificată prin Regulamentul (UE) 2021/836, identifică explicit conștientizarea riscurilor și măsurile de prevenție drept piloni fundamentali ai rezilienței statelor membre, alături de instrumentele de transfer al riscului.²

Recomandarea Comisiei Europene din 8 februarie 2023 privind obiectivele Uniunii în materie de reziliență la dezastre (2023/C 56/01)³ consacră o abordare multi-hazard a managementului riscurilor și solicită statelor membre întărirea cooperării transfrontaliere și trans-sectoriale, precum și adaptarea

¹ Cadrul de la Sendai pentru Reducerea Riscului Dezastrelor 2015–2030

² Decizia nr. 1313/2013/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind Mecanismul de Protecție Civilă al Uniunii

³ Recomandarea Comisiei din 8 februarie 2023 privind obiectivele Uniunii în materie de reziliență la dezastre.

activităților de protecție civilă pentru a răspunde nevoilor populației vulnerabile.

În decembrie 2025, Autoritatea Europeană de Asigurări și Pensii Ocupaționale (EIOPA) a propus instrumentul PROTECT, un sistem european de scoruri de risc natural pentru clădiri, menit să ofere proprietarilor o evaluare structurată a expunerii la hazarduri (cutremure, inundații, alunecări de teren, fenomene meteorologice extreme) și să orienteze comportamentul preventiv, inclusiv prin recurgerea la asigurare.⁴ Această inițiativă confirmă că, în viziunea autorităților europene, conștientizarea riscurilor și protecția financiară a locuinței reprezintă politici publice complementare, nu separate.

3. Cadrul național actual

România a făcut, în ultimii ani, pași importanți în transpunerea cadrului internațional și european în legislația națională. Strategia Națională de Reducere a Riscurilor de Dezastre 2024-2035, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 791/2024, reprezintă instrumentul programatic principal prin care România își asumă realizarea ȋntelor Sendai până în 2030 și aliniază acțiunile naționale la cadrul european.⁵ Strategia este implementată sub coordonarea MAI prin DSU și IGSU.

De asemenea, încă din anul 2026, funcționează Platforma Națională pentru Reducerea Riscurilor la Dezastre, organizată prin Hotărârea Guvernului nr. 768/2016, ca organism multisectorial și interdisciplinar cu rol consultativ în stabilirea strategiilor și programelor privind reducerea riscurilor la dezastre.

Pe planul protecției financiare a locuinței, Legea nr. 260/2008 privind asigurarea obligatorie a locuințelor împotriva cutremurelor, alunecărilor de teren și inundațiilor, republicată, instituie obligația tuturor proprietarilor de a încheia polița obligatorie PAD. Cu toate acestea, în pofida cadrului normativ existent (strategie națională recent adoptată, lege specială privind asigurarea obligatorie, instituții cu atribuții definite) gradul efectiv de protecție a populației rămâne mult sub nivelul așteptat.

4. Problema identificată: deficit de cunoaștere și de aplicare

Raportul *OCDE Economic Surveys: Romania 2026*,⁶ publicat în martie 2026, identifică explicit această problemă. OECD constată că, deși asigurarea

⁴EIOPA - propunere PROTECT, instrument european pentru scoruri de risc natural pentru clădiri

⁵Hotărârea Guvernului nr. 791/2024 privind aprobarea Strategiei naționale de reducere a riscurilor de dezastre 2024-2035

⁶OCDE, *Economic Surveys: Romania 2026*

Împotriva dezastrelor este obligatorie pentru gospodării, atât gradul de cuprindere, cât și aplicarea legii sunt scăzute - doar aproximativ 25% dintre proprietarii de locuințe dețin în prezent acoperire prin asigurare împotriva acestor hazarduri naturale.

Recomandarea OECD adresată direct României este univocă: creșterea gradului de cuprindere a asigurării obligatorii prin acțiuni concertate de informare a populației, clarificarea naturii obligatorii a asigurării și întărirea mecanismelor de aplicare a legii.

Datele confirmă diagnosticul OECD: la sfârșitul lunii martie 2026 erau active aproximativ 2,43 milioane de polițe obligatorii, ceea ce înseamnă că 75% din locuințele țării rămân fără protecție obligatorie împotriva celor trei riscuri majore: cutremure, alunecări de teren, inundații.⁷

În privința asigurării facultative, instrument care, conform Legii nr. 260/2008, se poate încheia exclusiv pentru locuințele deja protejate prin polița obligatorie și care extinde acoperirea la incendii, furturi, vandalism, avarii ale instalațiilor și alte riscuri zilnice, piața a înregistrat în 2025 un volum al subscrierilor de 734 milioane de lei, în creștere cu 19% față de 2024. Cu toate acestea, gradul de cuprindere al asigurărilor facultative rămâne de aproximativ 17% din fondul locativ național, ceea ce înseamnă că peste 8 din 10 locuințe nu sunt suficient protejate în fața riscurilor reale.

Consecințele acestei subprotecții sunt vizibile în rezultatele anuale ale industriei de asigurări. În 2025, companiile de asigurări au plătit despăgubiri de 209 milioane de lei pentru refacerea locuințelor asigurate, în creștere cu 14% față de anul precedent. Peste 94% din aceste despăgubiri, respectiv 197 milioane de lei, au fost acordate în baza polițelor facultative, în creștere cu 20% față de 2024, iar numărul locuințelor asigurate facultativ a crescut cu 7%. În spatele acestor cifre se află zeci de mii de familii care au reușit să își refacă locuințele după evenimente neprevăzute, datorită faptului că dispuneau de o protecție extinsă. Pentru cele 8 din 10 gospodării care nu beneficiază de o astfel de protecție, costul refacerii este suportat integral din venituri proprii, din împrumuturi sau, după caz, din ajutoare publice ad-hoc.

5. Necesitatea intervenției legislative

Cadrul național dispune deci de strategie, de lege și de instituții. Ceea ce lipsește este un instrument permanent, predictibil și vizibil de comunicare

⁷PAID România (Pool-ul de Asigurare Împotriva Dezastrelor Naturale) - statistici polițe PAD active

publică și conștientizare, capabil să mobilizeze anual autoritățile, mediul privat și societatea civilă în jurul unui mesaj coerent privind reducerea riscului dezastrelor și protecția gospodăriilor.

În ultimii ani au fost derulate numeroase campanii de informare cu impact concret. Aceste inițiative valoroase sunt însă dependente de resursele și prioritățile sectorului privat și au nevoie de un cadru legal stabil care să le confere predictibilitate, vizibilitate și capacitate de mobilizare a tuturor actorilor relevanți, inclusiv a autorităților publice. Instituirea unei zile naționale dedicate siguranței locuinței consolidează aceste eforturi într-un instrument cu valoare juridică, fără a crea structuri administrative noi sau obligații suplimentare.

În plus instituirea unei zile naționale dedicate acestui subiect răspunde direct recomandărilor OECD privind creșterea conștientizării riscurilor și clarificarea obligațiilor cetățenilor și valorifică modelele legislative validate în alte state.

Alinierea la data de 13 octombrie, Ziua Internațională ONU, conferă inițiativei legitimitate internațională și permite valorificarea materialelor și mesajelor produse anual la nivel global de UNDRR și de instituțiile europene. Totodată, ziua națională se constituie ca instrument concret de implementare a Strategiei Naționale 2024-2035, care prevede explicit creșterea gradului de conștientizare a riscurilor de dezastre prin programe educaționale și campanii dedicate.

6. Obiectivele proiectului de lege

Proiectul de lege propune instituirea Zilei Naționale a Siguranței Locuinței, marcată anual la 13 octombrie, ca instrument legal permanent pentru desfășurarea coordonată de activități de informare, educație și mobilizare civică în domeniul reducerii riscului dezastrelor și al protecției locuinței. În concret, prin prezentul proiect de lege se propune:

- instituie o zi națională cu valoare juridică, aliniată la data de 13 octombrie a calendarului ONU pentru reducerea riscului dezastrelor;
- creează cadrul de organizare a activităților anuale de informare publică, educație preventivă, exerciții de simulare a situațiilor de urgență și campanii dedicate;
- facilitează parteneriate public-privat în acest domeniu, inclusiv cu industria asigurărilor și cu organizațiile profesionale, fără a condiționa participarea de un interes comercial specific;
- permite autorităților locale să organizeze activități adaptate profilului de risc al comunității;

- consolidează, pe termen lung, cultura preventivă a populației și creșterea indirectă a gradului de conformare cu obligația de asigurare a locuinței, în linia recomandărilor OECD;
- nu creează structuri administrative noi, nu impune obligații de raportare cu titlu imperativ, nu modifică atribuțiile existente ale autorităților publice și nu generează cheltuieli bugetare suplimentare.
- cu obligația de asigurare a locuinței, în linia recomandărilor OECD.

7. Modele legislative din alte state

Instituirea unor zile sau perioade dedicate reducerii riscurilor și conștientizării rolului instrumentelor de protecție este o practică legislativă cu tradiție la nivel internațional, valorificată în diverse forme: lege, decret sau proclamație, în funcție de specificul fiecărui sistem juridic.

În Spania, Día del Seguro a fost instituită prin Decretul din 10 noiembrie 1945, care stabilește data de 14 mai ca Ziua Asigurărilor, în memoria primei legi moderne a asigurărilor din 1908.⁸

În Statele Unite ale Americii, mai multe state federale au instituit zile sau luni dedicate conștientizării riscurilor și importanței asigurărilor. Exemple sunt Statul Wisconsin cu Flood Insurance Awareness Week, dedicată creșterii gradului de conștientizare privind asigurarea de inundații,⁹ precum și Insurance Awareness Day.¹⁰ În plus Districtul Columbia¹¹ și statul Georgia¹² au marcat luna septembrie ca Life Insurance Awareness Month, cu accent pe protecția financiară a familiei și a patrimoniului.

Toate aceste exemple confirmă o concluzie comună: conștientizarea riscurilor naturale și promovarea instrumentelor de protecție financiară sunt politici publice tratate ca inseparabile, iar instituirea unei zile sau perioade dedicate reprezintă instrumentul preferat pentru a asigura permanența și predictibilitatea acțiunilor de informare. Adoptarea unei legi în România, față de simpla proclamație administrativă, ar conferi inițiativei stabilitatea și vizibilitatea pe termen lung pe care alte state le-au validat deja.

8. Impactul financiar și administrativ

⁸Spania - Decretul din 10 noiembrie 1945 privind instituirea Día del Seguro

⁹Statul Wisconsin (SUA) - Proclamația guvernatorului privind Flood Insurance Awareness Week

¹⁰Statul Wisconsin (SUA) - Proclamația privind Insurance Awareness Day

¹¹Districtul Columbia (SUA) - Proclamația Life Insurance Awareness Month

¹²Statul Georgia (SUA) - Proclamația guvernatorului privind Life Insurance Awareness Month

Prezentul proiect de lege nu generează cheltuieli bugetare suplimentare. Activitățile anuale se desfășoară în limitele resurselor proprii ale autorităților care aleg să le organizeze, cu posibilitatea cofinanțării din surse private și fonduri europene disponibile.

Legea nu creează structuri administrative noi, nu impune obligații de raportare cu titlu imperativ și nu modifică atribuțiile existente ale autorităților publice. Toate activitățile prevăzute sunt formulate ca posibilități, nu ca obligații, lăsând autorităților competente flexibilitatea de a integra ziua națională în programele lor anuale curente.

9. Concluzie

Proiectul de lege transformă într-un instrument legal stabil un mesaj de politică publică deja asumat de România prin Strategia Națională 2024-2035 și prin angajamentele față de Cadrul de la Sendai: reducerea riscului dezastrelor și protecția locuinței sunt politici publice complementare, care necesită o componentă permanentă de comunicare și conștientizare publică.

Instituirea Zilei Naționale a Siguranței Locuinței răspunde direct recomandărilor OECD adresate României în martie 2026, valorifică experiența campaniilor existente și aliniază țara la practica internațională și europeană în domeniu. Ziua nu este un gest simbolic, ci un instrument concret, ușor de implementat și fără sarcini administrative suplimentare, care contribuie la atingerea obiectivelor strategice asumate și la creșterea siguranței a milioane de gospodării din România.

Față de cele prezentate, supunem spre dezbateră și adoptare prezentul proiect de lege.

În numele inițiatorilor:

Remus-Gabriel Lăpușan, deputat PSD

Lista susținătorilor propunerii legislative

privind instituirea Zilei Naționale a Siguranței Locuinței

Nr.	DEPUTAT/SENATOR	GRUP PARLAMENTAR	SEMNĂTURĂ
1.	Chiloș Cămin Florela	PSD	
2.	Nicolescu Eugen	PSD	
3.	RINDȘI ANA HADEANSA	PSD	
4.	MARIUS ISAC	PSD	
5.	ADONICAI MIHAILA	PSD	
6.	LIPA ELIZABETA	PSD	
7.	MORAR LUCIAN	PSD	
8.	VICTOR PONTA	UPR	
9.	BUDAI MARIUS CONSTANTIN	PSD	
10.	CIUPEL IONEL	PSD	
11.	SANDU VIOLETA	PSD	
12.	MARINESCU RADU	PSD	
13.	STOENICA IRINA	PSD	
14.	BOS MARIAN	PSD	
15.	CACIU ADRIAN	PSD	
16.	BOVOR MIHAILA	PSD	
17.	MARGARIT MARIUS	PSD	
18.	PIUTA STEFAN	PSD	
19.	CONSTANTINESCU SERGIU	PSD	
20.	ENE CORINA	PSD	
21.	SAMOILA ION	PSD	
22.	LĂPUȘAN REMUS	PSD	